

Statystyka nowej gospodarki

Prof. dr hab. Adam Noga
Akademia Leona Koźmińskiego
Główny Urząd Statystyczny

Cztery wymiary statystyki nowej gospodarki

1

**Statystyka technologii
i produktów nowej
gospodarki**

2

**Statystyka wartości emocji
i uwagi (uwagi) nowej
gospodarki**

3

**Statystyka kwantowa
i statystyka holograficzna
nowej gospodarki**

4

**Konkurencja, regulacja
i kooperacja w statystyce
nowej gospodarki**

1

Statystyka technologii i produktów nowej gospodarki

Technologie wytwarzania w nowej gospodarce:

- cyfrowe i kognitywne (CAD, CAM, MQB, AI, cloud computing, IoT,
- drukarki 3D, 4D, 5D itd.),
- przetwórstwo molekularne (genomika, nanotechnika, bionika),
- przetwórstwo symulacyjne i symulakratyczne

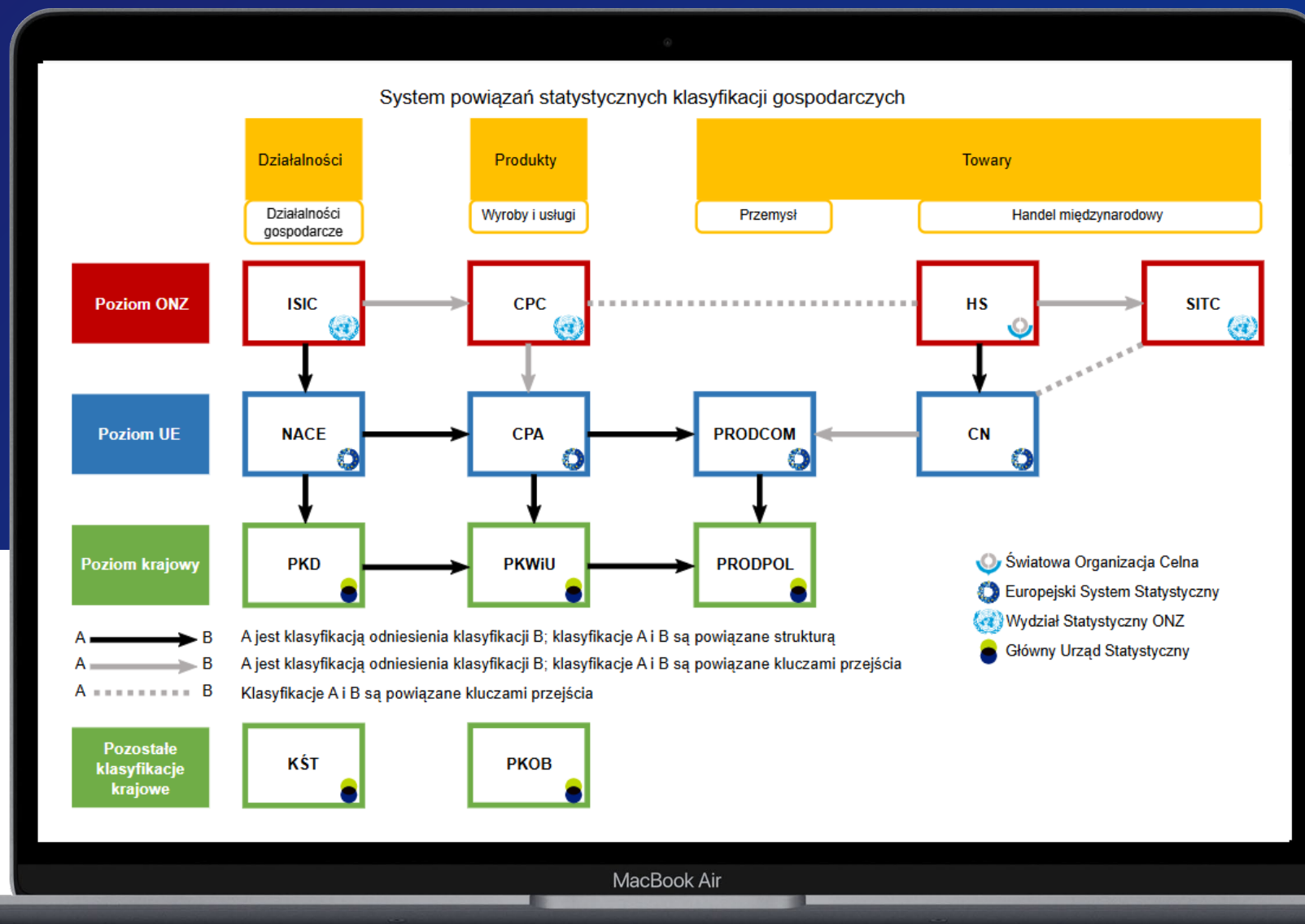

Wysyp nowych produktów, „kustomizacja produktów”,
upselling, montée en gamme, gra segmentami, CAPEX vs OPEX,
konsumpcja inwestycyjna, long tail kontra zasada 80:20 Pareto

Long tail vs Zasada 80:20 Pareto

PKWiU, PRODCOM, PRODPOL vs Rynki właściwe

Upwards pricing pressure (UPP)

Upwards pricing pressure (UPP)

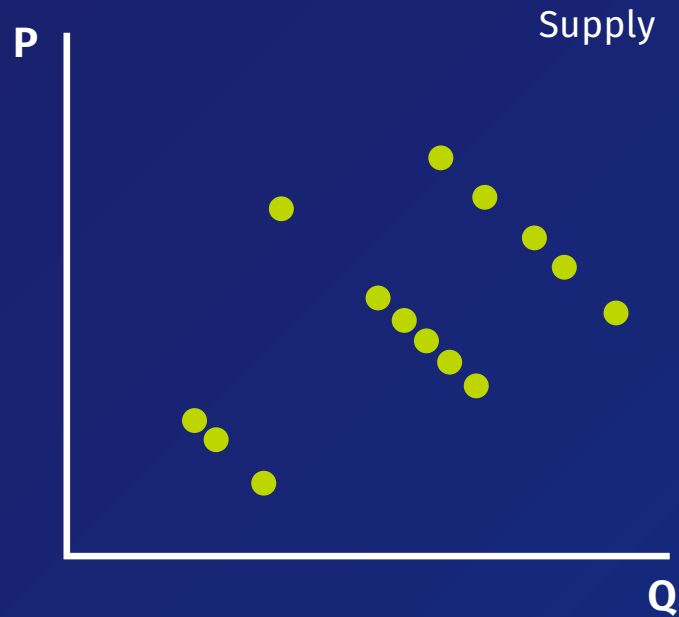
- A *first order* approach to calculating the impact of a merger on price

- UPP on product 1

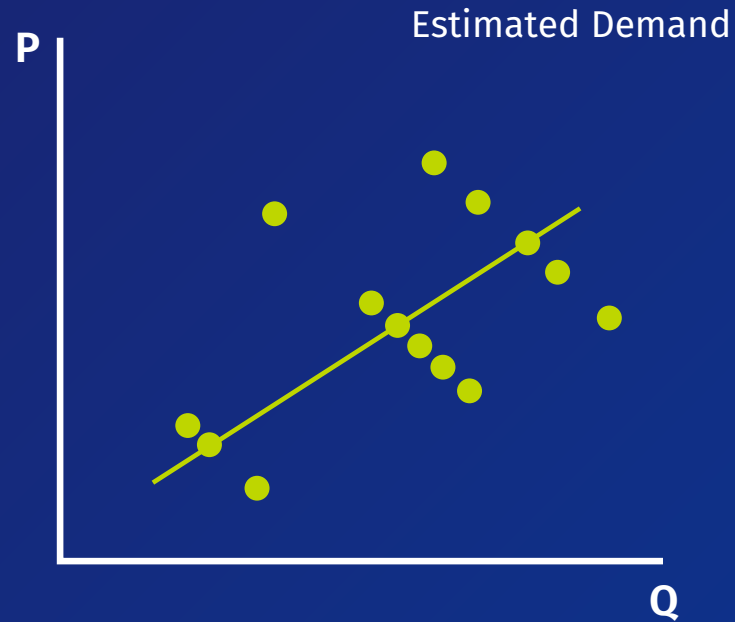
$$= D_{12} (P_2 - C_2) - EC_1$$

- Standard approach – internalisation of demand spill-over to firm 2
- Opportunity cost (cannibalisation) intuition of Farrell & Shapiro
- Weighed up against efficiency gain (reduction in marginal cost)
- Can then think about pass through of higher cannibalisation cost

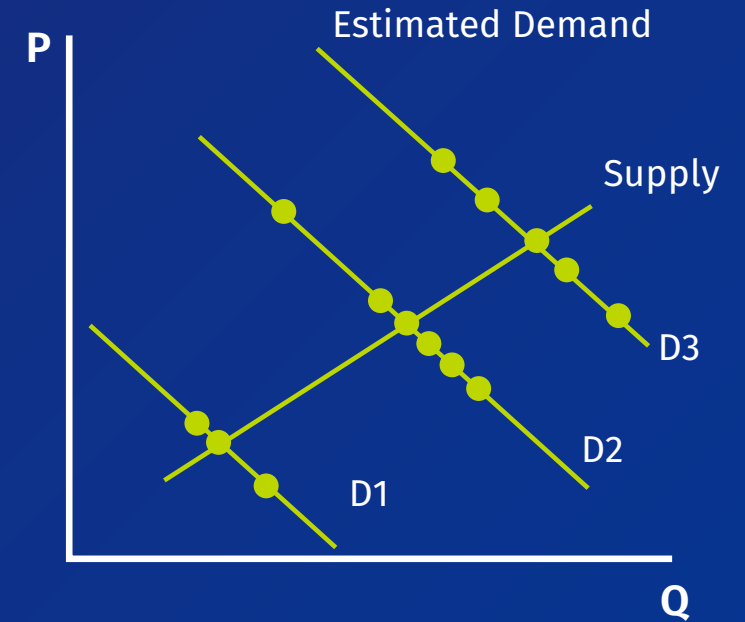
Model Berry-Levinsohn-Pakes (BLP)

OBSERVATION

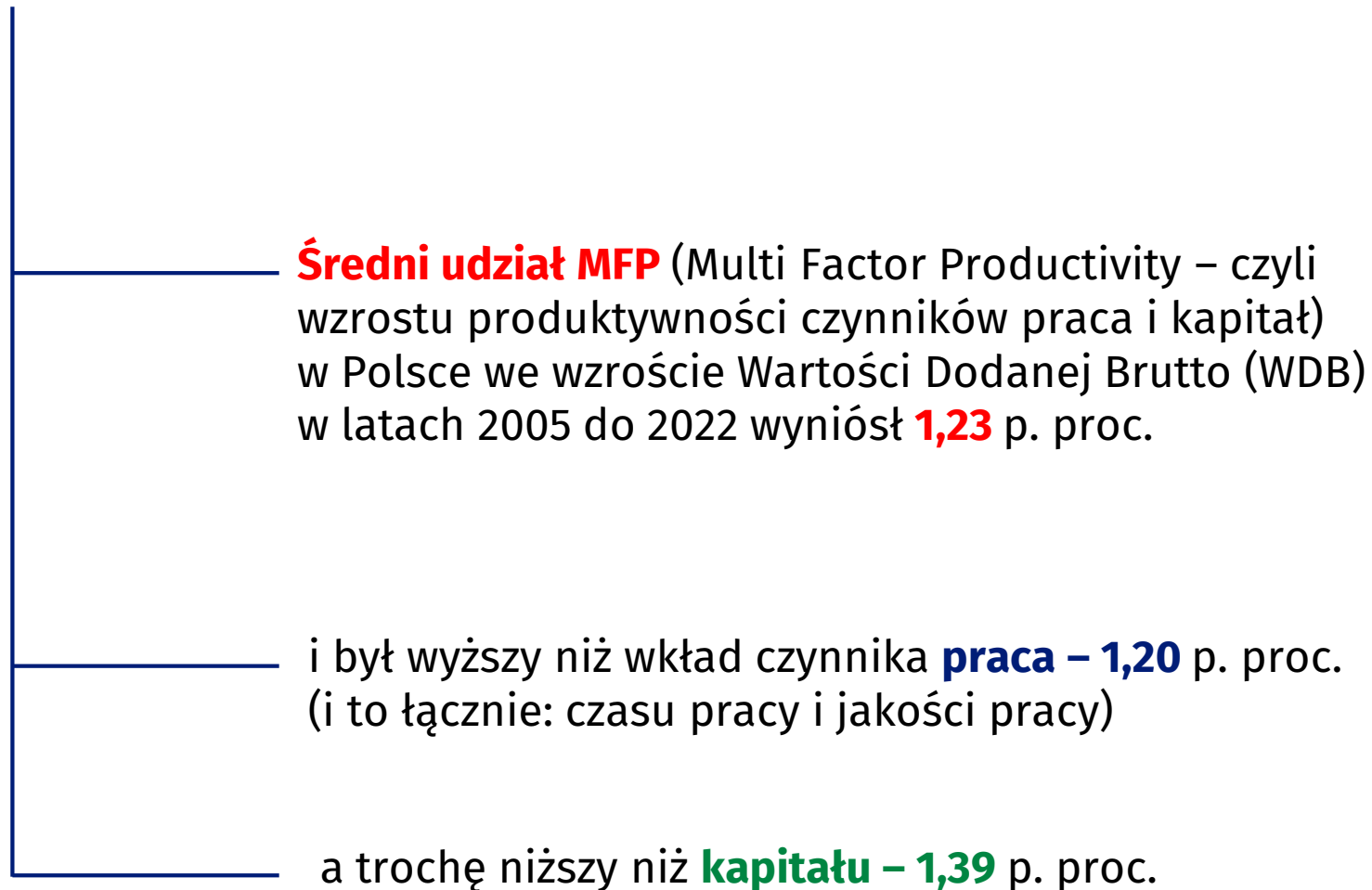

ESTIMATION

REALITY

Rozliczenie dekompozycji KLEMS GUS – reszty Solowa

GUS vs agencje badawcze rynku i przedsiębiorstwa

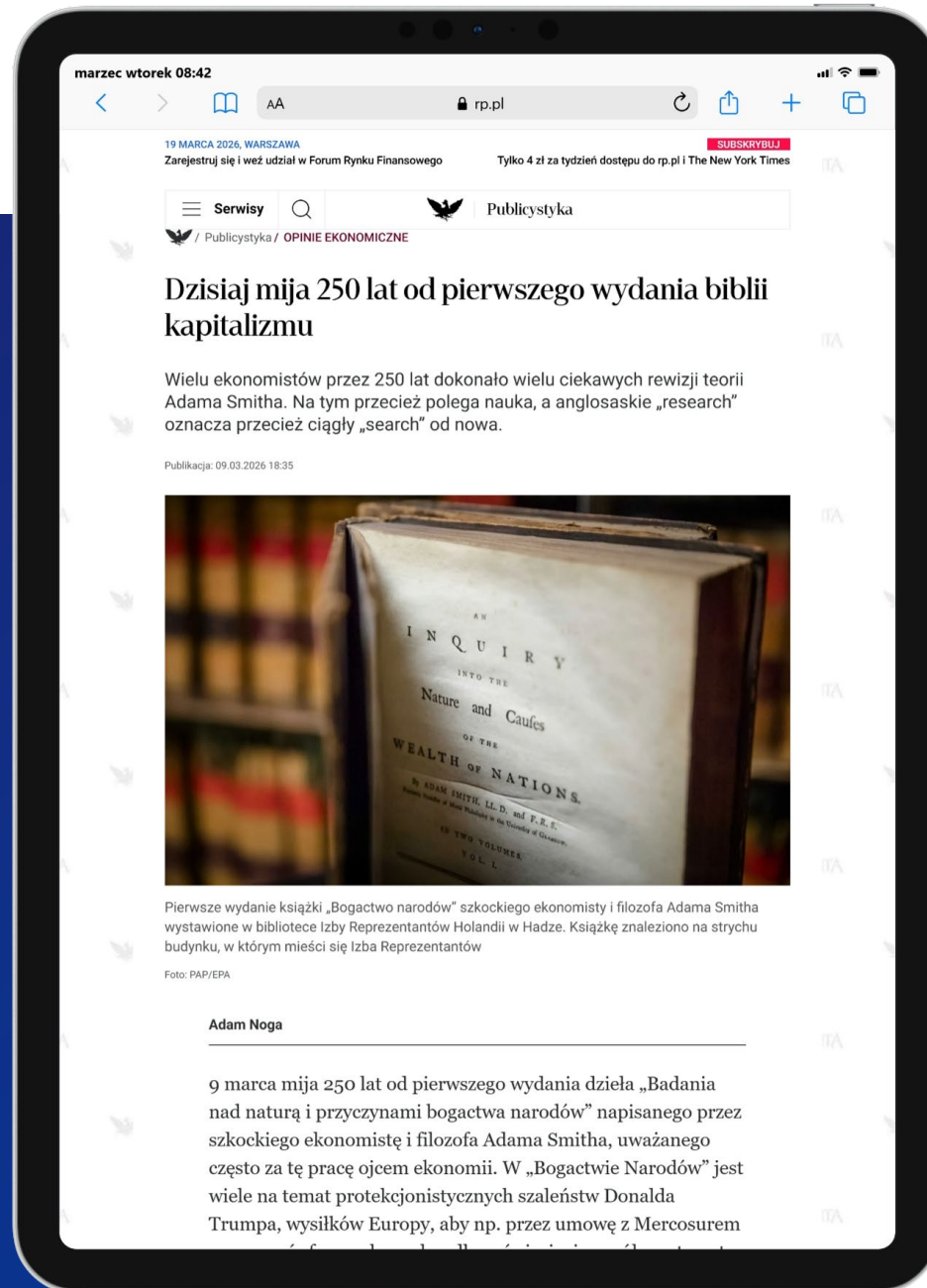
1. GUS obejmuje całość gospodarki, potencjalne „wszystkie rynki” – wskazuje krenelaż, blanki przedsiębiorstwom
2. GUS ujmuje relacje udziałów „potencjalnych rynków” w całej gospodarce pokazuje więc przedsiębiorstwom zmiany strukturalne i tendencje zmian strukturalnych
3. GUS dokonuje agregacji danych od szczegółowych 12 cyfrowych z PRODPOL do większych agregatów, które mogą wskazywać potencjalną konkurencję
4. GUS agreguje szczegółowe dane dla wielkości makroekonomicznych (PKB, inflacja, bezrobocie), tworzy rachunki narodowe, podstawę PESTEL dla analiz biznesowych

2

Wymiar
emocjonalno-atencyjny

Do PKB trzeba wliczać wiedzę o opiniach, co jest podstawową oraz wysoce rentowną działalnością firm z gospodarki cyfrowej (np. GAFAM czy BATX) i na co wskazuje tzw. **attention economics**.

Gospodarka wytwarza nie tylko wiedzę o opiniach, ale też same opinie.

Zmiana charakteru badań koniunktury

Expectations podmiotów gospodarczych:
przewidywania czy **oczekiwania**

Czynniki ekonomiczno-społeczne wskaźnika BDI

Zewnętrzne ekonomiczne

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

Import (per capita)

Eksport (per capita)

Zmiana kursu walut w stosunku do dolara amerykańskiego (odwrócony)

Spread (różnica) między oprocentowaniem 10-letnich obligacji w poszczególnych krajach i obligacji RFN (odwrócony);

Spread (różnica) między oprocentowaniem 10-letnich obligacji i obligacji USA (odwrócony).

Indeks giełdowy

Wewnętrzne ekonomiczne

PKB per capita

Produkcja energii elektrycznej

Stopa inflacji (odwrócona)

Wielkość spożycia

Wielkość inwestycji

Stopa bezrobocia

Dług publiczny (w procentach PKB)

Roczny wzrost realnego wynagrodzenia

Ocena biznesu 1: percepcja bieżącej aktywności i tendencji w produkcji

Ocena biznesu 2: percepcja bieżącej aktywności i tendencji w handlu detalicznym

Ocena biznesu 3: percepcja bieżącej aktywności i tendencji w usługach

Społeczne oczekiwania

Społeczne przewidywania zmian własnej sytuacji życiowej (life in general)

Społeczne przewidywania zmian sytuacji ekonomicznej w kraju

Społeczne przewidywania zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego

Społeczne przewidywania zmian sytuacji na rynku pracy

Społeczne przewidywania zmian sytuacji własnego zatrudnienia

Oczekiwania biznesu dotyczące tendencji z zakresu produkcji

Oczekiwania biznesu w zakresie aktywności w handlu detalicznym

Społeczna sytuacja bieżąca

Współczynnik urodzeń

Współczynnik małżeństw

Śmiertelność niemowląt (na 1000 urodzeń) (odwrócona)

Wydatki z budżetu na ochronę zdrowia (w procentach PKB)

Wydatki z budżetu na pomoc społeczną (w procentach PKB) (odwrócone)

Współczynnik GINI (odwrócony)

Zużycie energii ze źródeł odnawialnych (w procentach całego zużycia energii)

Emisja CO₂ (tony na osobę) (odwrócone)

Zagrożenie ubóstwem (w procentach wszystkich gospodarstw domowych)

Badacze R & D (na milion osób)

Bezrobocie młodych (odwrócone)

Liczba kradzieży (na 100 000 osób) (odwrócone)

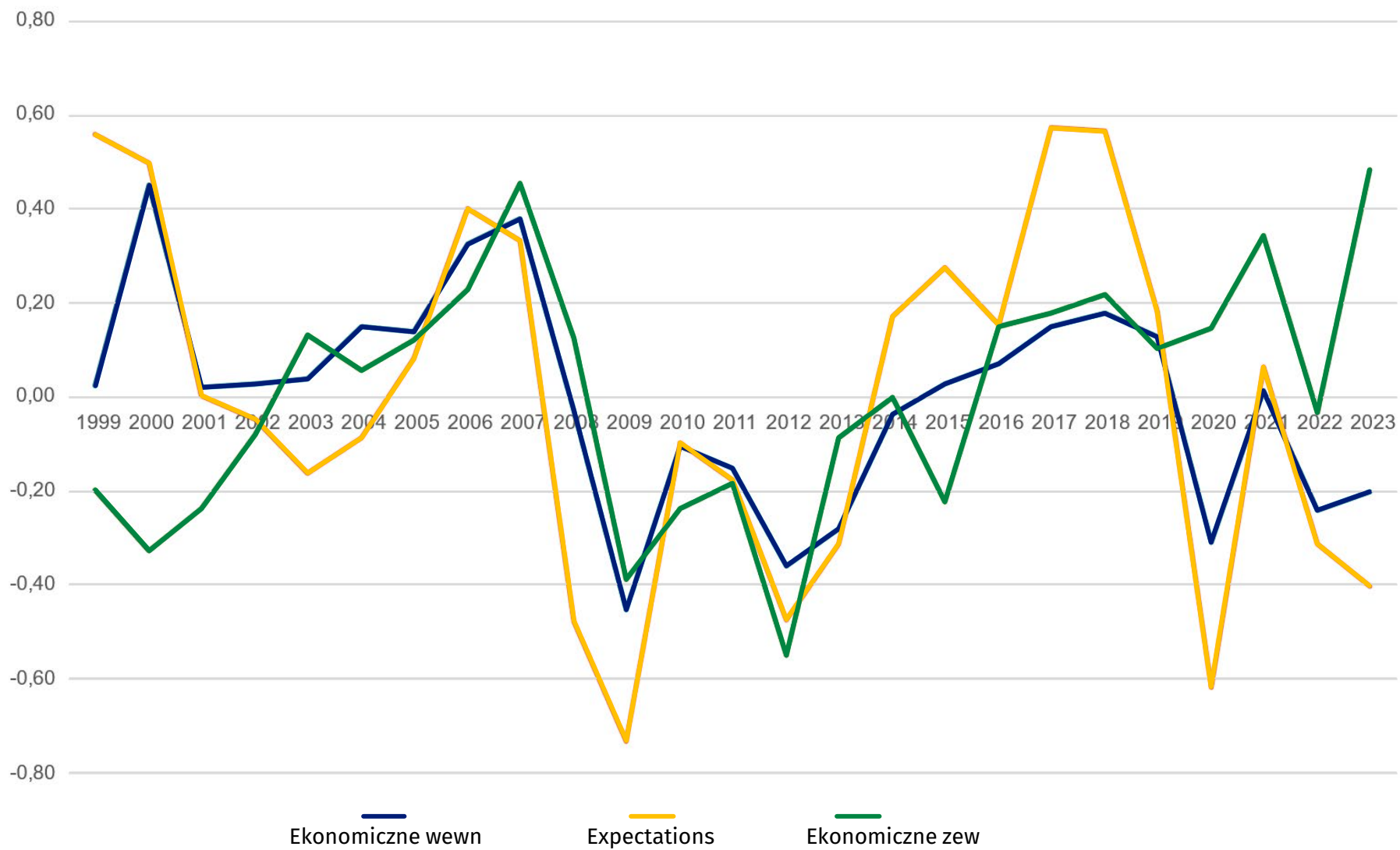
Liczba zabójstw (na 100 000 osób) (odwrócone)

Zaufanie do rządu

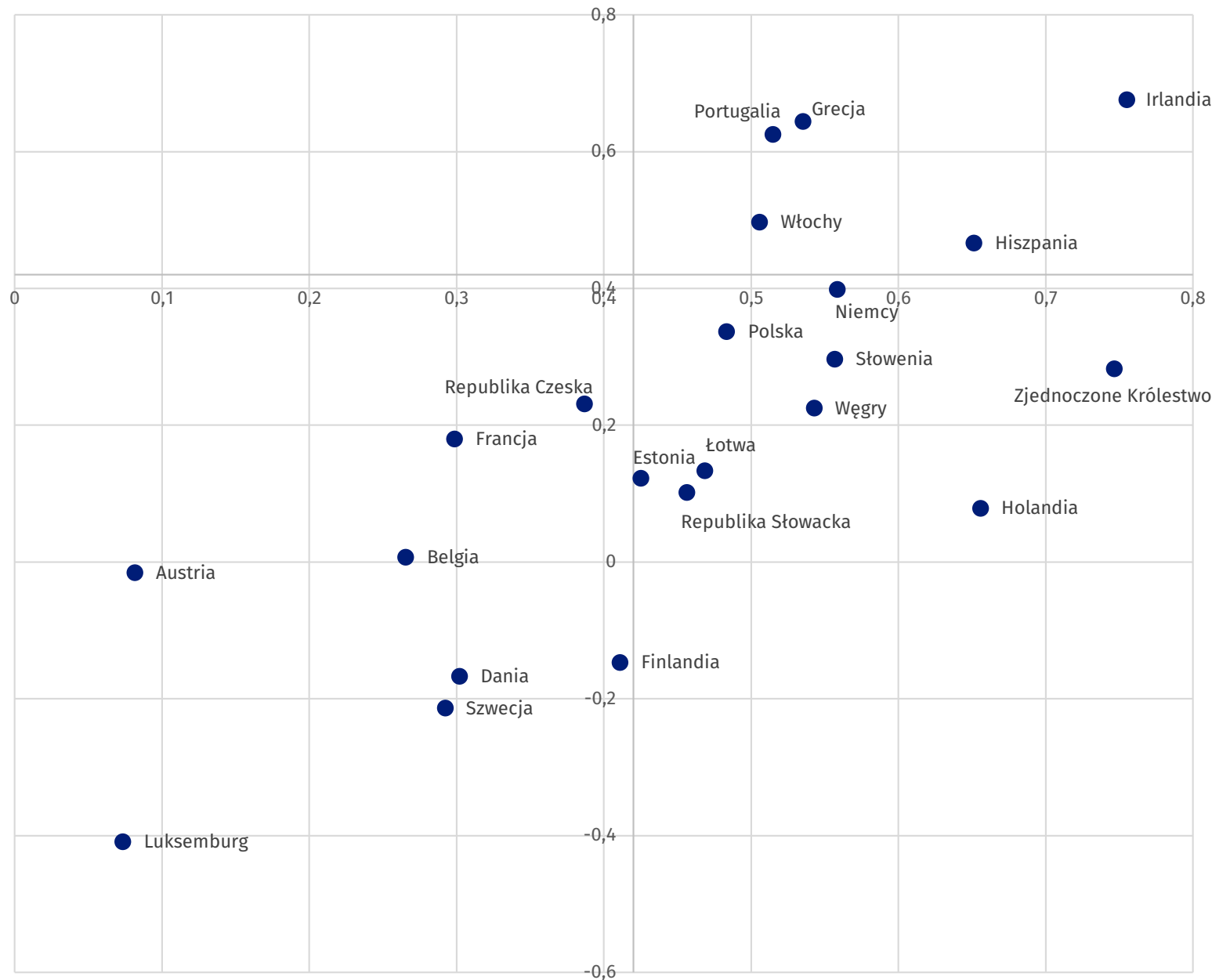
Społeczne oceny sytuacji ekonomicznej w kraju

Oceny sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Społeczne oceny sytuacji na rynku pracy

Typologia krajów według ich emocjonalności i zależności

Zmiana zadłużenia krajów a stopień ich emocjonalności i zależności

Typy krajów	Emocjonalne i Zależne		Nie emocjonalne i niezależne		Emocjonalne i niezależne	
	Grecja	Hiszpania	Francja	Szwecja	Niemcy	Polska
Analiza przypadków krajów						
BDI w 2000 r.	-0,04	+0,08	+0,41	+0,92	+0,05	-0,63
BDI w 2023 r.	-0,25	-0,09	-0,18	+0,25	-0,13	-0,58
Najniższy BDI w XXI wieku	-1,76	-0,89	-0,37	+0,19	-0,41	-0,64
Najwyższy BDI w XXI wieku	+0,20	+0,08	+0,41	+1,01	+0,41	-0,05
Średni udział deficytu budżetowego w % do PKB w XXI wieku	-5,7	-4,1	-4,1	+0,3	-1,42	-3,9
Średni udział deficytu rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego w % do PKB w XXI wieku	-6,5	-2,0	-0,1	+5,3	+5,3	-3,1
Dług publiczny w % do PKB w 2000 r.	107	58	59	50	59	36
Dług publiczny w % do PKB w 2023 r.	168	107	110	35	64	51
Dług publiczny i prywatny w % do PKB w 2001 r.	157	145	134	90	170	63
Dług publiczny i prywatny w % do PKB w 2023 r.	219	188	224	162	149	86
Średni indeks polityczny dla reform ekonomicznych w XXI wieku (w skali 0-5, gdzie 5,0 to najlepszy układ dla reform ekonomicznych, 0 – najgorszy)	2,9	3,7	3,8	3,6	3,7	3,1

3

Statystyka kwantowa
i statystyka holograficzna
nowej gospodarki

Albert Einstein *"Nie wszystko co się liczy da się policzyć. I nie wszystko, co da się policzyć, naprawdę się liczy"*

Stephen Hawking: Co wpadło do środka czarnej dziury jest zapisane na powierzchni.

Robert Lucas vs John Maynard Keynes

Alan Krueger, David Card, Joshua Angrist, Guido Imbens, Esther Duflo vs Clive Granger

---

Ekonomia behawioralna vs ekonomia klasyczna

Ekonomia eksperymentalna Vernona Smitha

Statystyka eksperymentalna

Wykorzystanie **Big Data** (Wielkich Zbiorów Danych):

- Dane z transakcji kartami płatniczymi: Analiza danych bankowych do obserwacji bieżących zmian w konsumpcji, co pozwala śledzić wpływ wydarzeń (np. lockdownów) na gospodarkę niemal natychmiastowo.
- Skanery cenowe (**Scanner Data**): Wykorzystanie danych z kas fiskalnych w sklepach do tworzenia dokładniejszych i częstszych indeksów cen towarów i usług (CPI), co daje precyzyjniejszy obraz inflacji.
- **Lokalizacja telefonów komórkowych**: Dane te są analizowane w celu badania mobilności ludności, ruchu turystycznego oraz analiz transportowych.

Metody oparte na danych internetowych (**Web Scraping**):

- Automatyczne pobieranie cen z serwisów e-commerce w celu monitorowania cen online w czasie rzeczywistym **Digital Price Index (DPI vs CPI)**
- Analiza ofert pracy w Internecie, aby śledzić zmiany na rynku pracy, popyt na konkretne umiejętności i dynamiczne trendy w zatrudnieniu.

Nowoczesne metody modelowania i **sztuczna inteligencja**:

- **Machine Learning** (Uczenie Maszynowe): Algorytmy wykorzystywane do przetwarzania ogromnych zbiorów danych, klasyfikacji produktów oraz tworzenia modeli predykcyjnych.
- **Nowing (Nowcasting)**: Metoda przewidywania bieżącej wartości wskaźników makroekonomicznych (np. PKB) jeszcze przed publikacją oficjalnych danych, bazująca na wczesnych wskaźnikach wysokiej częstotliwości (np. zużycie energii, dane transportowe).

Teledetekcja i satelity: Wykorzystanie zdjęć satelitarnych do szacowania zbiorów rolniczych, monitorowania zmian w użytkowaniu ziemi czy intensywności działalności przemysłowej (np. badanie świateł nocnych jako wskaźnik aktywności ekonomicznej).

Analiza sieciowa i relacyjna:

- Badanie powiązań między przedsiębiorstwami (łańcuchy dostaw) oraz przepływów handlowych w celu analizy odporności gospodarki na szoki.

Plastry z chipami wellbeing

4

Konkurencja, regulacja
i kooperacja w statystyce
nowej gospodarki

- zajmuje **pozycję dominującą na rynku informacji**
- **cieszy się największym zaufaniem, wiarygodnością**
– największym zagrożeniem dla współczesnych
innowacji jest „fejkowość”

GUS gromadzi cenne dane dla innowatorów

na ile polskie społeczeństwo jest **inkluzywnie digitalizacyjnie** a na ile wykluczone informacyjne, w ogóle **ile jest gospodarstw domowych** (12,6 mln, jaka jest ich struktura - badania gospodarstw domowych, koszyków itp.), jak wygląda **imigracja** itp., co stanowi kluczową informację dla późniejszej dyfuzji innowacji, potrzeba jest matką wynalazków, jaki będzie zbyt na określone nowe rozwiązania technologiczne i produktowe (ile gospodarstw domowych je kupi), jak będzie można zobaczyć te komputery Solowa w PKB itd.

Koopetycja

NAJPROSTSZE I NAJTRUDNIEJSZE ROZWIĄZANIE

Partnerstwo publiczno-prawne

Konieczność wspólnego eksperymentowania instytucji
państwa i prywatnego biznesu

Okres przejściowy:

Repetycja: Regulation and Competition

Dziękuję za uwagę